

λαβισμού. Τοῦ Μ. Lejeune δύο ἄρθρα, α') ἐπὶ τινῶν ὄρων τοῦ οἰκονομικοῦ μυκηναϊκοῦ λεξιλογίου καὶ β') παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἰδιογράμματος 146. Τοῦ V. Georgiev, ἡ μυκηναϊκὴ ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἄλλας ἑλληνικὰς διαλέκτους: (*'Ο συγγραφεὺς εὐρίσκει διὰ τὸν Κ αἰ. ὑπῆρχον δύο διάλεκτοι, ἡ Ἰωνικὴ καὶ ἡ Αἰολικὴ. Ἐκ τούτων τῶν δύο προήλθε τὸν ΙΣΤ' αἰ. ἡ Μυκηναϊκὴ κοινὴ ἢ Ἀχαικὴ, τὸν Θ' αἰ. ἐσχηματίσθη ἡ Ὀμηρικὴ ἐκ τῆς Ἰωνικῆς καὶ τῆς Μυκηναϊκῆς κοινῆς. Τὸν δὲ Στ' αἰ. ἐκ τῆς Μυκηναϊκῆς κοινῆς μὲ ἐπίδρασιν τῆς Δωρικῆς προήλθεν ἡ Ἀρκαδοκυπριακὴ. Τὰ συμπεράσματα στηρίζονται εἰς τὰ ἀνεγνευθέντα ἐν ταῖς μυκηναϊκαῖς ἐπιγραφαῖς γλωσσικὰ στοιχεῖα προελεύσεως ἰωνικῆς καὶ αἰολικῆς, ἅτινα παρατίθενται εἰς πίνακα, καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν φαινομένων ἐκάστης τῶν δύο τούτων διαλέκτων, ἅτινα ἀνευρίσκονται εἰς τὰ κείμενα τοῦ Ὀμήρου, τῶν μυκηναϊκῶν καὶ τῶν ἀρκαδοκυπριακῶν ἐπιγραφῶν, ἅτινα καὶ ἀριθμητικῶς καθορίζονται πρὸς κατανομήν τῆς ἀναλογίας τῆς ἐπιδράσεως).* Τοῦ Α. Tonar, ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς γραμμικῆς Β διαλέκτου. Τοῦ S. Levin δύο ἄρθρα, α) ἑλληνικὰ καὶ μὴ ἑλληνικὰ φαινόμενα τῆς κλίσεως ἐν τῇ γραμμικῇ Β καὶ β) περαιτέρω παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος' (*ὁ συγγραφεὺς εὐρίσκει δι' ἔχουσαν δίγλωσσα κείμενα εἰς τὴν γραμμικὴν Β' αἰῶνα πρὶν ἢ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐπικρατήσῃ*). Τοῦ J.

Puhvel δύο ἄρθρα, α') Eleuther καὶ Oinoatís : Διονυσιακαὶ πληροφορίαι ἐκ τῆς μυκηναϊκῆς Ἑλλάδος καὶ β') αἱ Ἰνδοευρωπαϊκαὶ καὶ μυκηναϊκαὶ μετοχαὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου. Τοῦ H. M. Hoenigswald, αἱ μυκηναϊκαὶ ἀυξήσεις καὶ ἡ γλῶσσα τῆς ποιήσεως. Τοῦ C. H. Gordon, σημειώσεις περὶ τῆς γραμμικῆς Α. Τοῦ C. W. Blegen, τὸ ἀνάκτορον τοῦ Νέστορος : ἀνασκαφαὶ τοῦ 1961. Τοῦ I. L. Caskey, ἀνασκαφαὶ ἐν Κέα. Τοῦ J. M. Graham, ἡ σχέσις τῶν μινωϊκῶν ἀνακτόρων πρὸς τὰ ἀνάκτορα τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς τῆς β' χιλιετηρίδος. Τοῦ W. A. Mc Donald, χερσαῖαι συγκοινωναῖαι ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν ὑστεροελληνικὴν ΙΙΙ ἐποχὴν μὲ σχετικὴν ἀναφορὰν εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν Πελοπόννησον. Τοῦ Emmett L. Bennett, jr., αἱ θέσεις τῆς εὐρέσεως τῶν πινακίδων τῆς Πύλου. Τὸ βιβλίον περιεχει προσέτι ἑννέα σχηματικὰς παραστάσεις καὶ δέκα ἕξ ἐκτὸς κειμένου εἰκόνας.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* *

JEAN RENSON : Les dénominations du visage en français et dans les autres langues romanes—Etude sémantique et onomasiologique, Vol. I, ἔκδοσις τῆς Bibliothèque de la Faculté de Philosophie et Lettres de l'Université de Liège, fasc. CLXII, «Les Belles Lettres» Paris 1962, σφ. 8 Μ, σελ. 423.

Ἡ παροῦσα μελέτη ἀποτελεῖ θέσιν ὄφηγεσίαις διὰ τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν καὶ διαπραγματεύεται τὰς διαφοροὺς ὀνομασίας τῆς ἐννοίας «πρόσωπον» εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν καὶ τὰς ἄλλας ρωμανικὰς. Ἡ ἐξέτασις ἀρχίζει μὲ τὰς ὀνομασίας τῆς ἐννοίας εἰς τὴν προγονικὴν γλῶσσαν τῶν λατίνων, αἵτινες εἶναι vultus, facies, os. Τούτων ἐξετάζεται ἡ συχνότης εἰς τοὺς συγγραφεῖς καὶ ποιητὰς ὄλων τῶν αἰώνων κατὰ τὰς φάσεις τῆς κλασσικῆς λατινικῆς, τῆς λαϊκῆς, τῆς βιβλικῆς καὶ τῆς μεσαιωνικῆς κατὰ περίοδον, οὗτω δὲ φαίνεται ἡ κατίσχυσις ἢ ἐξασθένησις τῆς χρησιμοποιήσεως ἐκάστης τῶν λέξεων τούτων καὶ ἡ ἀκριβὴς σημασία, ἣν ἐκάστοτε ἐκάστη εἶχεν. Κατόπιν ἐξετάζονται αἱ εἰς τὴν Γαλλικὴν χρησιμοποιηθεῖσαι λέξεις διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ προσώπου, αἵτινες ἀνέρχονται εἰς δέκα : Chère, vis, visage, face, vout, viaire, façon, figure, physionomie, mine. Ἐκάστη τῶν λέξεων τούτων ἐξετάζεται λεπτομερῶς κατὰ τὴν ἔτυμολογίαν τῆς, κατὰ τὴν χρῆσίν τῆς εἰς διαφοροὺς ἐκφράσεις καὶ εἰς τὰς παροιμίας

καί κατά τὰ παράγωγά της διὰ νά φανῆ ἡ σημασιολογική της εξέλιξις καθὼς καί ἡ ὀνοματολογική της ἔκφορά. Διὰ τὴν λέξιν *rhyssionomie* ἀναγράφονται 33 διάφοροι τρόποι γραφῆς ἐμφανισθέντες κατὰ τὴν μέσῳ τῶν αἰῶνων διαδρομὴν της εἰς τὰ λογοτεχνικά κείμενα.

Ἡ ἐξέτασις γίνεται μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν, μὲ συστηματικότητα ὑποδειγματικὴν καί εὐσυνειδησίαν καί διαφωτίζεται ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τὸ ἐξεταζόμενον θέμα, στηρίζεται δὲ εἰς ἀρίστην βιβλιογραφίαν, εἰς ἀποδελτιώσιν ὑπερπεντακοσίων βιβλίων γαλλικῶν, ἰταλικῶν, ἰσπανικῶν καί πορτογαλικῶν ὄλων τῶν αἰῶνων, καί εἰς τὰς μαρτυρίας ἑκατοντάδων ὄλων λεξικῶν τῆς γαλλικῆς γλώσσης γενικῶν, διαλεκτικῶν καί κατὰ συγγραφεῖς, ἐξελεγχόμενων 45 092 μαρτυριῶν διὰ τὰ λέξεις ταύτας ἀντληθεισῶν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως 3. 887. 427 στίχων. Εἰς τὴν μελέτην προσαρτᾶται καί χάριτες τῶν λεξικῶν *raoiois*, ἅτινα συνεβουλεύθη ὁ συγγραφεὺς.

Διὰ τῆς μελέτης ταύτης διεσαφηνίσθη μὲ ἀκρίβειαν ἡ ἀρχή, ἡ προέλευσις, ἡ ὀνοματολογική καί σημασιολογική κατὰ περιόδους ἀλλαγὴ καί ἡ ἀκριβὴς σημασία ἐκάστης τῶν λέξεων, δι' ὧν ἐκφράζεται ἡ γενικωτέρα ἔννοια πρόσωπον. Οὕτω αἱ λέξεις αὐταί, ἐξεταζόμεναι καί παραλλήλως πρὸς ἀλλήλας, λαμβάνουν τὴν ἀκριβῆ ἀπόχρωσιν τῆς ἔννοιας τῶν, ὡς αὕτη καθιερώθη ἀπὸ τὴν μακρὰν λογοτεχνικὴν χρῆσιν δεκάδων γενεῶν.

Διὰ τοιούτων ἐργασιῶν δύναται νά γίνῃ ἀποσαφήνισις τῶν συνωνύμων διαφορῶν ἔννοιῶν καί νά πλουτισθῆ μὲ καθαρότητα καί ἀκρίβειαν ἡ συλλογὴ τῶν λέξεων, τὰς ὁποίας ἐξηγένησε καί ἐπέβαλεν εἰς τὴν γλωσσικὴν χρῆσιν μακρὰ σειρὰ ἐκλεκτῶν συγγραφέων καί ποιητῶν ἐργασθέντων κατὰ τὴν διαδοχὴν τῶν αἰῶνων. Ἀθελήτως συγκρίνων τις τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας ταύτης πρὸς τὰ ἐπ' ἑσχάτων εἰσαχθέντα παρ' ἡμῖν καινὰ ἐκπαιδευτικά καί γλωσσικά δαιμόνια ἀναγκάζεται νά κινήσῃ θλιβερῶς τὴν κεφαλήν. Ἴδου π. χ. πῶς διδάσκονται εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς Α' τάξεως τοῦ γυμνασίου (ἔβδομον ἔτος φοιτήσεως) τὰ συνώνυμα τῆς ἔννοιας πρόσωπον : «πρόσωπο' μούρη, μούτρο, μουτσούνα, φάτσα». Δηλαδή οὐδὲν τῶν συνωνύμων τούτων ἔχει ποτὲ εὔρει θέσιν εἰς ἔργον πεζῶν καί ποιητικῶν καθ' ὄλους τοὺς 35 αἰῶνας τῆς λογοτεχνικῆς ζωῆς τῆς Ἑλλάδος, διότι εἶναι ὅλα τόσον ἀηδῆ καί ὕβριστικά, ὥστε μόνον εἰς χυδαίους καί ἀμορφώτους ἀνθρώπους τῆς κατωτάτης κοινωνικῆς ὑποστάθμης εἶναι δυνατόν νά ἀκουσθοῦν. Καί ἐν τούτοις τὰς χυδαιότητας αὐτὰς διατάσσονται νά διδάξουν οἱ Ἕλληνες διδάσκαλοι διὰ νά ἀναγεννηθῆ ἡ χώρα μας, ὡς διεκηρύχθη ὑπὸ τῶν ἀποφασισάντων τὰς καινοτροπίας ταύτας.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* *

«ACTA CLASSICA», ἐτήσιον δελτίον τῆς Ἑταιρείας κλασσικῶν σπουδῶν τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, τόμοι I—V (1958—1962) Cape Town.

Ἡ Classical Association of South Africa ἰδρύθη ἐν Πραιτωρίᾳ τῷ 1956 μὲ σκοπὸν τὴν προώθησιν τῆς σπουδῆς, γνώσεως, ἐκτιμήσεως καί διδασκαλίας τῶν κλασσικῶν μαθημάτων ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀφρικῇ διὰ τῆς σωματειακῆς συνενώσεως ὄλων τῶν καθηγητῶν τῶν κλασσικῶν σπουδῶν, πανεπιστημιακῶν καί γυμνασιακῶν. Ὡς μέσα ἐχρησιμοποίησεν ἡ Ἑταιρεία τὰ συνέδρια, τοπικά καί γενικά, καί τὴν ἔκδοσιν ἐτησίου περιοδικοῦ πρὸς δημοσίευσιν ὁμιλιῶν, πρακτικῶν τῶν συνεδρίων καί ἀρθρῶν ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος καί ἰδίᾳ σχετικῶν πρὸς τὴν σημασίαν τῶν κλασσικῶν σπουδῶν εἰς τε τὰ γυμνάσια καί τὰ πανεπιστήμια καί καταλλήλων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς στάθμης τῆς